

PRECIZĂRI METODOLOGICE

privind cercetarea statistică

IND TS – Indicatori statistici pe termen scurt în industrie

NORME DE COMPLETARE

Chestionarul completat cu date de către întreprindere trebuie să poarte semnătura conducătorului unității precum și ștampila acesteia. De asemenea, solicităm ca întreprinderea să marcheze, în rubricile corespunzătoare din cartușul „Autentificare date declarate”, capitolele cu date și cele fără date, după caz.

Capitolul: Date de identificare - conține informații referitoare la identificarea întreprinderii, preluate din Registrul statistic al agenților economici și sociali (REGIS) care constituie baza de sondaj pentru anchetele statistice de întreprindere.

Se cere întreprinderii să comunice eventualele modificări/corecții intervenite la: codul fiscal (Codul unic de identificare), denumire, adresă, forma de proprietate, forma juridică, adresa de e-mail și activitatea principală exercitată (clasa CAEN Rev.2).

Modificările vor fi completate în rubricile corespunzătoare prin suprascriere.

Capitolul 1: Statistica raportării cuprinde informații referitoare la situația întreprinderii în caz de nonrăspuns. Se completează de către reprezentantul Direcției Județene de Statistică.

Capitolul 2: Modificări, restructurări ale întreprinderii se completează cu informații potrivit cauzelor ce duc la discontinuități semnificative în rezultatele activității, comparativ cu perioada precedentă.

Modificări organizatorice se marchează în cazul în care întreprinderea continuă să existe, dar s-au produs diminuări sau creșteri importante ale activelor.

Evenimente se marchează în cazul în care restructurarea a condus practic la desființarea întreprinderii, asociată de regulă cu apariția unor întreprinderi noi.

DEFINIȚII, CLASIFICĂRI ȘI NOMENCLATOARE UTILIZATE

Unitatea de înregistrare statistică este unitatea legală cu personalitate juridică. În cele mai multe dintre cazuri o unitate legală este egal cu o întreprindere. Prin convenție, vom utiliza termenul **întreprindere**.

Întreprinderea reprezintă cea mai mică grupare de unități legale care se constituie ca o unitate organizațională de producție de bunuri sau servicii și care beneficiază de autonomie de decizie, preponderent pentru asigurarea resurselor sale curente. O întreprindere exercită una sau mai multe activități economice în una sau mai multe locații.

Clasificarea Activităților din Economia Națională (CAEN Rev.2), aprobată prin H.G. nr. 656 din 6 octombrie 1997, cu modificările și completările ulterioare și Ordinele Președintelui INS nr.601/2002 și nr. 337/2007 a intrat în vigoare la data de 01.01.2008. Potrivit Art.3, “CAEN Rev.2 se aplică în toate domeniile de activitate economică și socială și este obligatorie pentru toate organele administrației publice centrale și locale, unități bugetare, agenți economici indiferent de forma de proprietate, organizații sindicale, profesionale și politice, fundații, asociații și alte persoane fizice și juridice, la completarea documentelor oficiale ori de câte ori se cere precizarea activității”.

O **activitate** are loc atunci când prin combinația de resurse – echipamente, forță de muncă, tehnici de producție, fluxuri de informații sau produse – se realizează bunuri sau servicii. În practică, majoritatea unităților de producție efectuează mai multe activități economice fiind necesară identificarea activității principale pentru a încadra unitatea într-o clasă de activitate (patru cifre) potrivit clasificării CAEN Rev.2. **Activitatea principală**, este cea activitate care contribuie în cea mai mare măsură la valoarea adăugată totală a unității luate în considerare. Activitatea principală astfel identificată asigură, în mod necesar, 50% sau mai mult, din valoarea adăugată totală a unității. **În caz de neclarități privind modul de codificare, vă rugăm să contactați specialiștii Direcției Județene de Statistică.**

Activități secundare sunt acele activități care, alături de activitatea principală, produc bunuri și servicii destinate a fi vândute către terți.

În cazul în care o întreprindere, pe lângă activitatea principală desfășoară mai multe activități secundare pentru care ține contabilitate distinct (poate furniza informații referitoare la valoarea producției, consumul intermediar, costul manoperei și surplusul operațional, forța de muncă și formarea capitalului fix brut) atunci întreprinderea trebuie să furnizeze date atât pentru activitatea principală cât și pentru cele secundare.

Unitățile cu număr mediu de salariați sub 50 pot completa, în Capitolul “Numărul mediu al salariaților și câștigurile salariale”, doar datele corespunzătoare coloanei “Total unitate”, fără detalieri pe activități.

PRODROM – Lista de produse și servicii industriale utilizată la colectarea datelor privind producția industrială este total armonizată cu lista utilizată în țările U.E., respectiv Lista PRODCOM. Toate pozițiile PRODROM sunt la același nivel de nominalizare, eventualele grupări solicitate pentru cerințele de analiză și diseminare, obținându-se prin prelucrare, pe baza criteriilor de structurare utilizate pentru definirea fiecărei poziții. Lista de produse industriale (PRODROM) cuprinde circa 3500 produse și caracterizează activitățile industriale din secțiunile CAEN Rev. 2: B, C și D.

Nomenclatorul de forme de proprietate

Descriere	Cod	Descriere	Cod
Proprietate integrală de stat	10	Proprietate privată (capital social privat românesc sau românesc și străin)	
		• Integral românesc	31
		• Românesc și străin	32
Proprietate majoritară de stat (capital social de stat peste 50%)		Proprietate cooperatistă	40
• Stat+privat românesc	21	Proprietate obștească	50
• Stat+ străin	22		
• Stat+ privat românesc + străin	23		
Proprietate majoritară privată (capital social privat peste 50%)		Proprietate integrală străină	60
• Stat+privat românesc	26	Proprietate publică de interes național și local (instituții și unități de interes public)	70
• Stat+ străin	27		
• Stat+ privat românesc + străin	28		

Nomenclatorul de forme juridice

Descriere	Cod
Regie autonomă (RA)	1
Societate în nume colectiv (SNC)	2
Societate în comandită simplă (SCS)	3
Societate în comandită pe acțiuni (SCA)	4
Societate pe acțiuni (SA)	5
Societate cu răspundere limitată (SRL)	6
Societate (cooperativă) meșteșugărească (OC1)	7
Societate (cooperativă) de consum (OC2)	8
Societate (cooperativă) de credit (OC3)	9
Sucursale firme straine (cu personalitate juridică)	15
Alte forme juridice	29

Capitolul CA

Scopul cercetării constă în realizarea de statistici armonizate la standardele Uniunii Europene, privind activitățile industriale, desfășurate de către întreprinderile de pe teritoriul României. Capitolul CA reprezintă instrumentul principal pentru calculul indicilor cifrei de afaceri din industrie, conform cu Regulamentul (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului, Regulamentul delegat (UE) 2020/1197 al Comisiei.

Sfera de cuprindere : Cercetarea statistică este lunară și se referă la întreprinderile cu personalitate juridică, având activitatea principală în secțiunile CAEN Rev.2 B – Industria extractivă, C – Industria prelucrătoare.

Cifra de afaceri neta (exclusiv TVA) se calculează prin însumarea veniturilor facturate rezultate din vânzări de bunuri, vânzări de mărfuri, executarea de lucrări și prestarea de servicii, mai puțin rabaturile, remizele și alte reduceri acordate clienților.

Nu sunt incluse în cifra de afaceri:

- Valoarea ambalajelor restituite după livrare;
- Accizele;
- Subvențiile primite de la autoritățile publice sau instituții ale UE;
- Vânzarea propriilor terenuri și a activelor fixe;
- Rabaturile, remizele și alte reduceri acordate clienților

Cifra de afaceri pe destinații (piața internă/externă) se structurează în funcție de destinația bunurilor legată de prima schimbare de proprietar (indiferent dacă apare sau nu trecerea bunurilor peste frontieră). Destinația este determinată pe baza rezidenței noului proprietar care achiziționează bunurile și serviciile.

Piața internă este definită de proprietarii care sunt rezidenți naționali.

Zona Euro cuprinde următoarele state: Austria, Belgia, Croația, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxembourg, Malta, Țările de Jos, Portugalia, Slovacia, Slovenia și Spania.

Capitolul CN

Sfera de cuprindere : Cercetarea statistică este lunară și se referă la întreprinderile cu personalitate juridică, având activitatea principală în clasele CAEN Rev.2: 13, 14, 17, 20, 21, 24 ÷30.

Comenzile înregistrate pentru luna de referință reprezintă valoarea contractelor încheiate în acea lună între un producător și beneficiar pentru bunurile și serviciile livrate. Comenzile **includ** toate celelalte cheltuieli de ambalare și transport care sunt facturate clientului, chiar dacă acestea sunt înregistrate pe o factură separată.

Nu sunt incluse în valoarea comenzilor:

- TVA;
- Reducerile de prețuri, rabaturile și discount-urile acordate în momentul comenzii;
- Valoarea ambalajelor restituite după livrare;
- Accizele

Comenzile încheiate într-o perioadă de referință, dar anulate ulterior nu trebuie scăzute, nici din valoarea comenzilor din perioada de referință în care comanda a fost primită inițial, nici din valoarea comenzilor pentru perioada de referință în care a fost primită anularea, ci se înregistrează în col.3.

Comenzi (contracte) noi primite în cursul lunii - reprezintă valoarea totală a comenzilor (contractelor) încheiate de la începutul lunii și până la sfârșitul lunii de referință , indiferent de perioada în care urmează a fi onorate.

Comenzi (contracte) onorate în cursul lunii - reprezintă valoarea totală a comenzilor (contractelor) care au fost onorate (facturate) în cursul lunii de referință.

Comenzile pe destinații (piața internă/externă) se structurează în funcție de destinația bunurilor legată de prima schimbare de proprietar (indiferent dacă se înregistrează sau nu trecerea bunurilor peste frontieră). Destinația este determinată pe baza rezidenței noului proprietar care achiziționează bunurile și serviciile.

Piața internă este definită de proprietarii care sunt rezidenți naționali.

Zona Euro cuprinde următoarele state: : Austria, Belgia, Croatia, Cipru, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Letonia, Lituania, Luxembourg, Malta, Țările de Jos, Portugalia, Slovacia, Slovenia și Spania.

Capitolul PROD

²⁾ În cazul în care stocul de la începutul lunii curente diferă de cel raportat la sfârșitul lunii anterioare, indicați una din cauzele diferențelor:

- modificarea structurii organizatorice a întreprinderii.....	1
- reglări în contabilitate după data raportării:	
- ca urmare a inventarierii.....	2
- datorate modificării prețurilor de producție.....	3
- greșeli în raportare.....	4

Scopul cercetării constă în realizarea de statistici armonizate la standardele Uniunii Europene, privind activitățile industriale, desfășurate de către întreprinderile de pe teritoriul României. Capitolul PROD reprezintă instrumentul principal pentru determinarea indicilor producției industriale și ai productivității muncii, conform cu Regulamentul (UE) 2019/2152 al Parlamentului European și al Consiliului, Regulamentul delegat (UE) 2020/1197 al Comisiei.

Sfera de cuprindere : Cercetarea statistică este lunară și se adresează întreprinderilor cu personalitate juridică, având activitatea principală în secțiunile CAEN Rev.2 B – Industria extractivă, C – Industria prelucrătoare și D – Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat.

Nomenclatorul de produse și servicii industriale (PRODRUM) utilizat la colectarea datelor privind producția industrială este total armonizat cu nomenclatorul utilizat în țările U.E., respectiv Lista PRODCOM. Toate pozițiile PRODRUM sunt la același nivel de nominalizare, eventualele grupări solicitate pentru cerințele de analiză și diseminare, obținându-se prin prelucrare, pe baza criteriilor de structurare utilizate pentru definirea fiecărei poziții. Nomenclatorul de produse industriale (PRODRUM) cuprinde circa 3500 produse și caracterizează activitățile industriale din secțiunile CAEN Rev. 2: B, C și D. Datele se înscriu în unitățile de măsură din nomenclatorul PRODRUM lunar. Pentru produsele exprimate valoric, datele se înscriu în lei prețuri curente (fără TVA).

“Producția efectiv realizată în luna curentă” reprezintă cantitățile totale fabricate în perioada analizată, indiferent de destinația lor. Sunt considerate realizate (finite) acele produse a căror prelucrare a fost terminată în unitatea industrială care le-a fabricat (din materiile prime, materialele, subansamblele și piesele din producția proprie, achiziționate, precum și cele ale clienților) și care corespund condițiilor tehnice prevăzute în normele interne sau în contractele încheiate cu beneficiarii.

“Producția vândută (către piața internă sau externă)” reprezintă producția care a fost facturată și expediată de către întreprindere, conform destinațiilor prevăzute în contracte sau comenzi.

Producția vândută în cadrul operațiunilor de subcontractare se referă la producția efectuată de către un subcontractant, pe teritoriul economic național, care a fost vândută (facturată) în perioada de referință către clienți (interni sau externi), în condițiile operațiunilor subcontractate, așa cum sunt specificate mai jos:

Două întreprinderi sunt legate de o relație de subcontractare ori de câte ori condițiile A și B sunt îndeplinite împreună:

A. întreprinderea client participă la conceperea produsului furnizându-i (chiar și parțial) specificații tehnice întreprinderii executante (subcontractantul) și/sau furnizându-i materialele care urmează să fie prelucrate;

B. întreprinderea client vinde produsul pe care l-a subcontractat (ca atare sau ca parte a unui produs mai complex) și își asumă răspunderea post-vânzare pentru produs.

Raportarea producției subcontractate se va face de către unitatea care a realizat efectiv produsele (subcontractantul).

Producția subcontractată poate fi realizată în cadrul activităților primare sau secundare ale întreprinderii.

“Consumul intern productiv” reprezintă cantitatea de produse (semifabricate) care se consumă în aceeași întreprindere, în cadrul unui proces tehnologic industrial, în scopul obținerii unui nou produs.

“Valoarea producției vândute inclusiv executate în cadrul operațiunilor de subcontractare” (ieșite din unitate) reprezintă rezultatul însumării valorii înscrise în facturile încheiate, la care se adaugă valoarea materialelor care aparțin clienților (în cazul produselor realizate în cadrul operațiunilor de subcontractare), precum și costurile operațiunilor de ambalare a produselor.

De asemenea, sunt incluse subvențiile primite de la autoritățile publice sau instituții ale UE.

Nu se cuprind :

- TVA și taxele de consum facturate separat;
- Cheltuielile de transport facturate separat;
- Reducerile de preț acordate clienților (discount-uri).

Vânzările pe destinații (piața internă/externă) se structurează în funcție de destinația bunurilor legată de prima schimbare de proprietar (indiferent dacă se înregistrează sau nu trecerea bunurilor peste frontieră). Destinația este determinată pe baza rezidenței noului proprietar care achiziționează bunurile și serviciile.

Piața internă este definită de proprietarii care sunt rezidenți naționali.

Atenție! Importurile/transferurile intracomunitare de produse finite, cu același cod PRODRAM ca cele produse în România de către compania ce realizează raportarea, **nu vor fi incluse** în cercetarea statistică IND TS .

Capitolul NRSAL

Înregistrarea datelor din chestionar se face pe baza evidenței tehnico-operative și contabile din cadrul unității, în special a statului de plată întocmit **pentru luna de referință pentru care se completează chestionarul; se includ** și sumele brute restante pentru anul în curs, precum și sumele brute restante corespunzătoare ultimelor luni ale anului precedent (ex. plata restantă a îndeșitorilor persoanelor cu dizabilități); **se exclud** sumele brute restante corespunzătoare anilor precedenți (ex. sumele brute restante câștigate în instanță).

!!!ATENȚIE: Chestionarul cuprinde date aferente activității unității, la structura organizatorică existentă la sfârșitul lunii pentru care s-a completat. Dacă în cursul lunii intervin modificări organizatorice, înscrierea datelor se face astfel:

- în cazul **tregerii unor secții (sau a altor subunități) de la o unitate la alta, datele unității primitoare cuprind și pe cele aferente secției incluse;**
- în cazul **comasării sau scindării** de unități, datele pentru luna raportată se referă **la noua structură organizatorică;**
- pentru **secțiile desființate**, datele până în momentul desființării se cuprind în chestionarul **unității de care au aparținut.**

Activitatea principală este identificată prin metoda ordinii descrescătoare (de sus în jos) ca fiind cea activitate care contribuie în cea mai mare măsură la valoarea adăugată totală a unității luate în considerare. Activitatea principală astfel identificată asigură, în mod necesar, 50% sau mai mult, din valoarea adăugată totală a unității. Codificarea activităților se determină pe baza Clasificării Activităților din Economia Națională - CAEN rev.2- la nivel de clasă (cod de 4 cifre). **În caz de neclarități privind modul de codificare, vă rugăm să contactați specialiștii Direcției Regionale/Județene de Statistică.**

Activități secundare sunt acele activități care, alături de activitatea principală, produc bunuri și servicii destinate a fi vândute către terți.

În cazul în care o întreprindere, pe lângă activitatea principală desfășoară mai multe **activități secundare** pentru care ține contabilitate distinct (poate furniza informații referitoare la valoarea producției, consumul intermediar, costul manoperei și surplusul operațional, forța de muncă și formarea capitalului fix brut) atunci întreprinderea trebuie **să furnizeze date atât pentru activitatea principală cât și pentru cele secundare.**

În **Capitolul NRSAL “Numărul mediu al salariaților și câștigurile salariale”** datele se înscriu pe activități **la nivel de clasă (4 cifre)**, începând cu activitatea principală (care definește profilul unității și care coincide cu codul CAEN Rev.2 specificat în cartușul privind datele de identificare ale unității). Din însumarea datelor pe activități rezultă totalul pe întreaga unitate.

Unitățile cu număr mediu de salariați sub 50 pot completa, în Capitolul “Numărul mediu al salariaților și câștigurile salariale”, doar datele corespunzătoare coloanei “Total unitate”, fără detalieri pe activități.

Datele se înscriu pe activități economice începând cu **activitatea principală (col.2)**. Din însumarea datelor pe **activitățile principală (col.2)** și **secundare (col.3 ÷ col.15)** rezultă **totalul** pe întreaga unitate (**col.1**).

• **Rd.1** cuprinde **sumele brute plătite salariaților din fondul de salarii și/sau alte fonduri pentru timpul lucrat și nelucrat (inclusiv premii și drepturi în natură, exclusiv sume compensatorii și pentru perioade anterioare)**, inclusiv **plata lunară a managerilor** sau, după caz, **indemnizația brută a administratorilor** sau **premiile de performanță acordate acestora**, conform contractelor de management, de administrare, de mandat sau de performanță, încheiate conform prevederilor legale în vigoare:

- salariile de bază brute corespunzătoare timpului efectiv lucrat în program normal și suplimentar (**inclusiv** indexările, indemnizațiile de conducere, salariile de merit și alte drepturi care fac parte din salariul de bază);
- sporurile (vechime, nocivitate, lucrul în schimburi/noaptea etc.) și indemnizațiile acordate sub formă de procent din salariul de bază brut sau în sume fixe;
- premiile/bonusurile/beneficiile din cursul anului și anuale, sub diferite forme, din fondul de salarii și/sau alte fonduri (inclusiv al 13-lea salariu, premiile de vacanță *pentru anul în curs*);
- plățile/primele excepționale (ocasionale) efectuate către salariații care părăsesc întreprinderea (**inclusiv** primele acordate cu ocazia pensionării), cu condiția ca aceste sume **să nu fie prevăzute** în contractul de muncă;
- sumele acordate salariaților pentru transportul până la/de la locul de muncă;
- sumele brute acordate salariaților pentru plata zilelor de concediu de odihnă neefectuat;
- sumele brute aferente stimulentei de risc acordat personalului medical conform prevederilor legale în vigoare;
- sumele aferente **contravalorii drepturilor în natură și ajutoarelor bănești** (indiferent dacă sunt plătite din fondul de salarii și/sau alte fonduri), inclusiv **indemnizația/norma de hrană, contravaloarea biletelor de valoare** (tichete de masă, tichete cadou, tichete de creșă, tichete culturale, vouchere/tichete de vacanță), acordate salariaților conform prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractul de muncă/raportul de serviciu;
- alte sume brute plătite conform prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractele de muncă (inclusiv cele pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care salariații își desfășoară activitatea, precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou, în limitele stabilite de angajator prin contractul de muncă sau regulamentul intern, în limita unui plafon lunar, corespunzător numărului de zile din lună în care salariatul își desfășoară activitatea în regim de telemuncă);
- sumele brute plătite pentru timpul nelucrat (concedii de odihnă, de studii, pentru zilele de sărbători legale, evenimente familiale deosebite etc.) conform prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractul de muncă/raportul de serviciu;
- indemnizațiile suportate de angajator pentru incapacitate temporară de muncă, determinată de boli obișnuite sau de accidente în afara muncii, boli profesionale și accidente de muncă plătite din fondul de salarii (**exclusiv** sumele brute plătite din bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate (FNUASS) și bugetul Asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale (FAAMBP), conform prevederilor legale în vigoare;
- indemnizațiile suportate de angajator pentru **salariații aflați în carantină/izolare la domiciliu (exclusiv** sumele plătite din bugetul FNUASS), conform prevederilor legale în vigoare;
- sumele brute plătite pentru întreruperi ale lucrului neimputabile salariaților;
- indemnizațiile de care beneficiază salariații pentru **perioada suspendării temporare a contractului de muncă din inițiativa angajatorului (somaș tehnic)**, indiferent dacă sunt suportate de angajator sau din bugetul de stat, conform prevederilor legale în vigoare;
- indemnizațiile de care beneficiază salariații pentru zilele libere acordate părinților pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ conform prevederilor legale în vigoare;

- indemnizațiile de care beneficiază salariații ca urmare a reducerii timpului de muncă, conform prevederilor legale în vigoare. Indemnizația constă într-un procent de 75% din diferența dintre salariul de bază brut prevăzut în contractul de muncă și salariul de bază brut aferent orelor de muncă efectiv prestate ca urmare a reducerii timpului de muncă, în completarea drepturilor salariale cuvenite, calculate la timpul efectiv lucrat.

!!!ATENȚIE: În sumele brute plătite din fondul de salarii și/sau alte fonduri sunt incluse:

- toate elementele de plată, inclusiv reținerile pentru plata ratelor, popririle, CAS și CASS, impozitul, precum și restituirile din diminuări pentru nerealizarea producției. **Nu se cuprind** contribuțiile și impozitul aferente sumelor brute plătite din bugetul FNUASS/FAAMBP sub formă de indemnizații de asigurări sociale de sănătate.
- sumele brute plătite pentru perioada anterioară anului de referință (ore suplimentare, premiul anual și cel de vacanță corespunzător anului precedent etc.), precum și drepturile cuvenite dar neachitate în momentul completării chestionarului, cu condiția ca documentele de plată să fie întocmite și aprobate de cei în drept; aceste sume nu se vor mai include și în chestionarul completat pentru luna următoare;
- în caz de plăți suplimentare intervenite după expedierea chestionarului, acestea se vor include în chestionarul lunii următoare.

Din sumele brute plătite din fondul de salarii și/sau alte fonduri sunt excluse:

- sumele compensatorii sau despăgubirile acordate în cazul disponibilizărilor, plătite din fondul de salarii și/sau alte fonduri sau prin act normativ în cazul desfacerii contractului de muncă, ca urmare a restructurării întreprinderii;
- sumele brute plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești aferente anilor anteriori;
- drepturile salariale plătite retroactiv salariaților pentru anii anteriori celui de referință, cu excepția premiului anual, al celui de vacanță, respectiv a sumelor brute restante din ultimele luni ale anului precedent (ex. plata restantă a însoțitorilor persoanelor cu dizabilități).

Aceste sume se vor cuprinde în Ancheta costului forței de muncă (S3), Cap.IV/Cap.II.

Din rd.1 se defalcă:

În **rd.2** - sumele din **fondul de salarii și/sau alte fonduri** aferente **contravalorii drepturilor în natură și ajutoarelor bănești** (indiferent dacă sunt plătite din fondul de salarii și/sau alte fonduri), inclusiv indemnizația/norma de hrană, **contravaloarea biletelor de valoare** (tichete de masă, tichete cadou, tichete de creșă, tichete culturale, vouchere/tichete de vacanță), acordate salariaților conform prevederilor legale în vigoare și/sau stabilite prin contractul de muncă/raportul de serviciu.

Drepturile în natură includ, însă nu sunt limitate la:

- reducerile pentru propriile produse - angajatorul vinde propriilor salariați produse la preț redus, *diferența față de prețul de piață constituind drept în natură*; ex.: alimente și băuturi (exclusiv cheltuielile cu cantina sau tichetele de masă), cărbune, gaze naturale, curent electric, combustibil, energie termică, încălzăminte și îmbrăcăminte (exclusiv echipamente de lucru/protecție), calculatoare, laptop-uri etc.;
- locuințele puse la dispoziția salariaților gratuit sau la preț redus - angajatorul achită integral sau parțial cheltuielile cu locuința, *diferența față de prețul de piață constituind drept în natură*; se referă la cheltuielile efectuate de întreprindere cu locuințele oferite salariaților (cheltuieli cu cazarea, întreținerea și administrarea locuinței, impozite și asigurări pentru clădiri), cu acordarea de credite cu dobândă redusă pentru construirea sau achiziționarea unei locuințe (diferența dintre rata dobânzii la cursul pieței și rata acordată de angajator salariaților), precum și indemnizațiile și subvențiile acordate salariaților în legătură cu locuința, **exceptând** cele acordate în vederea mutării în interes de serviciu;
- folosirea **în scop personal** a autovehiculelor proprietatea întreprinderii;
- combustibilul gratuit sau la preț redus - angajatorul suportă integral/parțial cheltuielile cu combustibilul consumat cu autovehiculele proprietatea întreprinderii, folosite de salariați **în scopuri personale**;
- parcare gratuită sau la preț redus la locul de muncă - angajatorul acordă salariaților locuri de parcare gratuite sau la preț redus;

- folosirea gratuită sau la preț redus a telefonului mobil - angajatorul suportă integral sau parțial costurile folosirii telefonului mobil **în scop personal**;
- planurile de achiziții a acțiunilor/stock options - salariaților li se acordă dreptul de a achiziționa la un preț preferențial sau de a primi cu titlu gratuit un număr determinat de acțiuni emise de angajator;
- abonamentele/tichetele/biletele de transport acordate de angajator gratuit sau la preț redus pentru transportul salariaților până la/de la locul de muncă;
- acordarea de alimente, băuturi, mese gratuite sau la preț redus (exclusiv alimentele de întărire a organismului și alimentația antidot) - angajatorul suportă integral sau parțial cheltuielile cu masa salariaților;
- cadourile oferite salariaților cu ocazia diferitelor sărbători;
- abonamentele/serviciile medicale - angajatorul suportă integral sau parțial cheltuielile cu abonamentele/serviciile medicale ale salariaților și/sau membrilor familiilor acestora;
- sumele acordate salariaților care desfășoară activități în regim de telemuncă în conformitate cu prevederile legale în vigoare, pentru susținerea cheltuielilor cu utilitățile la locul în care aceștia își desfășoară activitatea (precum electricitate, încălzire, apă și abonamentul de date, achiziția mobilierului și a echipamentelor de birou).

În **rd.3 - premiile, bonusurile și alte beneficii plătite din fondul de salarii, inclusiv** stimulentele de risc acordat personalului medical, sumele acordate salariaților pentru transportul până la/de la locul de muncă, **exclusiv** sumele compensatorii.

În **rd.4 - primele, bonusurile și alte beneficii plătite ocazional** la alte perioade de timp decât cele la care se face în mod obișnuit plata salariului sau sunt plătite în mod excepțional (ex.: premiile trimestriale, semestriale, pentru performanțe deosebite, individuale sau colective, primele de vacanță **pentru anul în curs**, al 13-lea salariu), **cuprinse în rd.3**.

În **rd.1, rd.3 și rd.4 se cuprind** și acele prime excepționale (ocasionale) acordate salariaților care părăsesc unitatea cu condiția ca aceste plăți să **nu** fie prevăzute într-un acord colectiv/contract de muncă. **Nu se includ** sumele compensatorii sau despăgubirile acordate în cazul disponibilizărilor. În cazul în care aceste sume excepționale sunt prevăzute într-un acord colectiv/contract de muncă se vor cuprinde în Ancheta costului forței de muncă (S3), Cap.IV.

• În **rd.5 se înscriu sumele brute plătite salariaților (ca stimulente) din profitul net (inclusiv** sumele aferente anului anterior acordate în cursul anului de referință) al societăților comerciale, regiilor autonome, societăților și companiilor naționale, organizațiilor cooperatiste sau altor entități cu personalitate juridică, conform prevederilor legale în vigoare. Se include și suma corespunzătoare cotei managerului sau administratorului, după caz. **Se exclud** dividendele plătite din profitul net.

• În **rd.6 se înscriu sumele brute plătite salariaților din alte fonduri (exclusiv drepturi în natură și ajutoare bănești, sume din FNUASS/FAAMB), care se acordă în baza unor acte normative, stimulentele** acordate dintr-un fond constituit prin aplicarea unui procent din sumele obținute din valorificarea de bunuri confiscate sau din penalități provenite din sumele încasate prin executare silită conform Codului de procedură fiscală, din cele încasate în cadrul procedurii de reorganizare judiciară și faliment **sumele brute plătite pentru activitatea prestată în proiecte finanțate din fonduri europene** (dacă nu au fost incluse în rd.1). **Se exclud** sumele brute din alte fonduri plătite retroactiv pentru anii anteriori (se vor cuprinde în Ancheta costului forței de muncă (S3), Cap.II., precum și sumele din FNUASS/FAAMB).

!!!ATENȚIE: Sunt excluse din raportare sumele acordate pentru acoperirea cheltuielilor de transport, cazare, respectiv diurna salariaților pentru deplasările efectuate în interes de serviciu, în țară sau străinătate (**cu excepția sumelor acordate ca diurnă peste plafonul neimpozabil conform prevederilor legale în vigoare**).

• În **rd.8 se înscriu sumele reprezentând contribuțiile asiguratorii pentru muncă (CAM)** datorate de **angajatori** bugetului general consolidat, conform prevederilor legale în vigoare.

- În **rd.9** se înscriu sumele reprezentând **contribuțiile de asigurări sociale datorate de salariați (CAS)** bugetului asigurărilor sociale de stat, conform prevederilor legale în vigoare, inclusiv cota aferentă fondurilor de pensii administrate privat, conform Legii 411/2004 (republicată) privind fondurile de pensii administrate privat, cu completările și modificările ulterioare. Se vor raporta contribuțiile aferente sumelor brute plătite (exclusiv cele din FNUASS/FAAMP sub formă de indemnizații de asigurări sociale de sănătate), înscrise în chestionarul statistic.

- În **rd.10** se înscriu sumele reprezentând **contribuțiile de asigurări sociale de sănătate datorate de salariați (CASS)** bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, conform prevederilor legale în vigoare. Se vor raporta contribuțiile aferente sumelor brute plătite (exclusiv cele din FNUASS/FAAMP sub formă de indemnizații de asigurări sociale de sănătate), înscrise în chestionarul statistic.

!!!ATENȚIE: În cazul salariaților care realizează venituri din salarii sau asimilate **sub nivelul salariului minim brut pe economie** și pentru care CAS și CASS nu pot fi mai mici decât nivelul contribuțiilor aferente salariului de bază minim brut pe economie, se vor raporta în rd.9 și rd.10 doar CAS și CASS **datorate de salariați** la nivelul venitului realizat. Diferența de CAS și CASS până la nivelul salariului minim pe economie este **suportată de angajator** și se va cuprinde doar în Ancheta costului forței de muncă (S3), cap.IV rd.5 (Alte contribuții sociale obligatorii ale angajatorului).

- În **rd.11** se înscriu sumele reprezentând **impozitul aferent sumelor brute plătite (rd.7)** conform prevederilor legale în vigoare. Se vor raporta sumele reprezentând impozitul aferent sumelor brute plătite, înscrise în chestionarul statistic. **Nu se cuprind** sumele reprezentând impozitul aferent sumelor brute plătite din FNUASS/FAAMP sub formă de indemnizații de asigurări sociale de sănătate.

- În **rd.12** se înscrie **efectivul salariaților la sfârșitul lunii (exclusiv salariații cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat)** care cuprinde persoanele cu **contract de muncă/raport de serviciu** pe durată determinată sau nedeterminată (inclusiv lucrătorii sezonieri, managerul/administratorul) al căror contract de muncă/raport de serviciu nu a fost suspendat, fiind valabil în ultima zi a lunii pentru care se completează chestionarul. Salariații aflați în **muncă la domiciliu/telemuncă** se înregistrează întocmai ca și salariații care își desfășoară activitatea la locul de muncă obișnuit. **Nu sunt cuprinși salariații detașați la lucru în străinătate și/sau cei care cumulează mai multe funcții și nu au funcția de bază la unitatea raportoare**, precum și următoarele categorii: **patronii, lucrătorii familiari** (aceste două categorii se vor raporta la rd.19), **membrii consiliilor județene și locale, zilierii** care desfășoară activități necalificate cu caracter ocazional, conform prevederilor legale în vigoare.

Pentru a evita dubla/multipla înregistrare vă rugăm să respectați definiția din Codul fiscal (cu modificările și completările ulterioare) referitoare la activitatea dependentă la **funcția de bază**, respectiv „orice activitate desfășurată în baza unui contract individual de muncă sau a unui statut special prevăzut de lege, declarată angajatorului ca funcție de bază de către angajat; în cazul în care activitatea se desfășoară pentru mai mulți angajatori, angajatul este obligat să declare fiecăruia locul unde exercită funcția pe care o consideră de bază”.

- În **rd.13** se înscriu salariații al căror **contract de muncă/raport de serviciu** a fost suspendat, indiferent de luna când s-a produs suspendarea, fiind într-una din situațiile menționate de prevederile legale în vigoare: Legea nr.53/2003 (republicată) - Codul muncii, Legea nr.161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri (...), OUG nr.57/2019 - Codul administrativ sau alte legi speciale, toate acestea cu modificările și completările ulterioare (ex.: concediu de maternitate, concediu pentru incapacitate temporară de muncă, exercitarea unei funcții în cadrul unei autorități executive, legislative ori judecătorești, pe toată durata mandatului, ș.a.).

- În **rd.14** se înscrie **numărul mediu al salariaților**, care reprezintă media aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de salariați (**exclusiv cei al căror contract de muncă/raport de serviciu este**

suspendat) din luna respectivă - inclusiv din zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare - împărțită la numărul total al zilelor calendaristice.

În efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu **se cuprind** și următoarele categorii:

- salariații aflați în incapacitate temporară de muncă (concediu medical, carantină/izolare) pe perioada când aceștia sunt **plătiți de angajator din fonduri proprii**;

- salariații aflați în șomaj tehnic, pe perioada suspendării temporare a contractului de muncă, din inițiativa angajatorului, când sunt **plătiți din fondurile proprii ale angajatorului, ori sub forma indemnizațiilor acordate salariaților prin transferuri de la bugetul de stat**, conform prevederilor legale în vigoare;

- părinții, în timpul zilelor libere acordate pentru supravegherea copiilor, în situația închiderii temporare a unităților de învățământ, **indiferent din ce fonduri sunt plătiți**, conform prevederilor legale în vigoare;

- salariații al căror timp de lucru a fost redus temporar, **indiferent din ce fonduri sunt plătiți**, conform prevederilor legale în vigoare. În acest caz, numărul mediu **NU** se va diminua proporțional cu timpul lucrat dacă salariații al căror timp de lucru a fost redus temporar sunt plătiți pentru întreaga perioadă de referință (într-un cuantum mai redus decât în condiții normale), fracțiunea de timp de lucru redus fiind compensată în bani.

În efectivul zilnic al salariaților luat în calculul numărului mediu **nu se cuprind**: salariații aflați în concedii fără plată, în grevă, detașați la lucru în străinătate (cu excepția cazurilor în care unitatea care i-a detașat le-a asigurat o remunerație în țară, pentru care a virat contribuții sociale obligatorii și impozit).

În zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare se ia în calcul ca efectiv zilnic numărul salariaților din ziua precedentă, cu excepția salariaților al căror contract de muncă/raport de serviciu a încetat în această zi. În cazul când unitatea a fost înființată sau și-a încetat activitatea în cursul lunii, se iau în calcul efectivele zilnice numai pentru perioada în care a funcționat, iar suma rezultată se împarte la **numărul total al zilelor calendaristice** din luna respectivă.

Salariații care nu sunt angajați cu normă întreagă se includ în numărul mediu **proporțional cu timpul de lucru** prevăzut în contractul de muncă (ex.: persoana care lucrează jumătate din norma întreagă se ia în calculul efectivului zilnic cu 0,5; norma didactică se consideră egală cu programul normal de lucru: 40 ore/săptămână); **salariații detașați** se iau în calculul numărului mediu la unitatea de la care își încasează drepturile salariale; **salariații aflați în delegare** se iau în calcul la unitatea care i-a delegat; lucrătorii sezonieri se includ în categoria "salariați" dacă au contract de muncă cu unitatea raportoare.

!!!ATENȚIE: În mod excepțional, pentru cazurile când se plătesc sume corespunzătoare perioadelor anterioare (ex. premii din cursul anului sau anuale, de vacanță, al 13-lea salariu, sume brute restante din ultimele luni ale anului precedent (ex. plata restantă a însoțitorilor persoanelor cu dizabilități), sume brute plătite retroactiv ca urmare a câștigării în instanță a drepturilor bănești pentru primele de vacanță și a unor sporuri aferente anului în curs), **numărul beneficiarilor** (foști salariați sau salariați cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat) **trebuie inclus în numărul mediu al salariaților** proporțional cu perioadele pentru care se realizează plățile respective, astfel încât să existe o corespondență directă între sumele brute plătite și numărul mediu al salariaților.

• În **rd.16** se înscrie **timpul efectiv lucrat ca suma orelor lucrate de toți salariații unității**, defalcat în **timp efectiv lucrat în cadrul programului normal de lucru (rd.17)** stabilit prin contractul de muncă/raportul de serviciu și în **timp efectiv lucrat suplimentar (rd.18)**. Pentru **activitatea de învățământ** se consideră program de lucru normal de 8 ore/zi și 5 zile lucrătoare/săptămână (40 ore/săptămână).

Timpul efectiv lucrat se referă la totalitatea timpului necesar pentru producerea de bunuri și servicii (inclusiv timpul aferent activităților dedicate pregătirii producției de bunuri și servicii). Timpul efectiv lucrat **cuprinde**:

- timpul efectiv lucrat în cadrul programului normal de lucru, inclusiv telemuncă/muncă la domiciliu;

- timpul efectiv lucrat suplimentar (indiferent dacă este plătit sau nu) atât în zilele lucrătoare peste programul normal de lucru, cât și în zilele de repaus săptămânal, sărbători legale și alte zile nelucrătoare. Dacă orele lucrate suplimentar sunt plătite la tarif dublu/triplu în rd.18 se include **doar numărul orelor suplimentare efectiv lucrate** (ex. dacă 1 oră suplimentară este plătită dublu, în rd.18 se înscrie 1 oră);

- timpul petrecut cu alte activități decât cele aferente muncii propriu-zise (ex.: pregătirea locului de muncă, pregătirea, întreținerea, reparația și curățarea mașinilor/aparatelor/uneltelor de lucru, deplasări în interes de serviciu etc.);
- timpul plătit dar nelucrat din cauze neimputabile salariaților (ex.: defecțiuni ale mașinilor/aparatelor/uneltelor de lucru, accidente de muncă sau lipsă ocazională de comenzi);
- pauzele scurte de odihnă, inclusiv pauzele de cafea;
- timpul alocat cu formarea profesională desfășurată în unitatea raportoare/alte unități/unități de învățământ.

Pentru salariații al căror timp de lucru a fost redus temporar se va diminua timpul normal de lucru corespunzător cu numărul de ore reduse de către angajator, conform prevederilor legale în vigoare.

Timpul efectiv lucrat **nu cuprinde:**

- timpul plătit nelucrat (ex.: **concedii de odihnă, concedii medicale plătite de angajator**, sărbători legale - ziua națională, zilele libere de Paște, Crăciun ș.a., zile libere pentru evenimente familiale deosebite - căsătorie, naștere, deces);
- timpul neplătit de angajator și nelucrat (ex.: **concedii medicale plătite din FNUASS/FAAMBP**, concedii de maternitate, perioade de șomaj, conflicte de muncă/greve etc.);
- timpul aferent pauzei de masă (exclusiv timpul aferent perioadelor scurte de odihnă și pauzelor de cafea);
- timpul petrecut până la/de la locul de muncă;
- timpul compensat prin ore libere acordate în luna de referință din timpul lucrat suplimentar în aceeași perioadă sau într-o perioadă anterioară.

• În **rd. 19** se înscrie numărul mediu al persoanelor care lucrează în întreprindere dar nu sunt pe statul de plată și nu au contract de muncă încheiat cu unitatea raportoare, și anume: **(1) patronii** care își desfășoară activitatea în propria unitate și pentru care sursa de venit o constituie numai dividendele și profitul unității; **(2) lucrătorii familiali** care reprezintă persoanele ce își exercită activitatea într-o unitate economică aparținând familiei sau unei rude, pe care o ajută și pentru care nu primesc remunerație sub formă de salariu; plata se realizează în natură (hrană, haine, locuință) sau ocazional, cu titlu excepțional și în bani, fără a figura pe statul de salarii. Numărul mediu se calculează ca medie aritmetică simplă rezultată din suma efectivelor zilnice de persoane, din luna respectivă - inclusiv din zilele de repaus săptămânal și sărbători legale - împărțită la numărul total al zilelor calendaristice.

!!!ATENȚIE:

- **Salariații aflați în șomaj tehnic, beneficiind, conform prevederilor legale în vigoare, de o indemnizație din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, plătită din fondul de salarii și/sau alte fonduri**, vor fi incluși în raportarea lunară astfel:
 - în **efectivul salariaților** la sfârșitul lunii cu contract de muncă suspendat (rd.13);
 - în **numărul mediu** (rd.14), proporțional cu timpul de lucru prevăzut în contractul de muncă;
 - **timpul efectiv lucrat** (rd.16) corespunzător va fi egal cu 0;
 - în **fondul de salarii și/sau alte fonduri** (rd.1): sumele brute aferente indemnizației primite, respectiv **contribuțiile sociale obligatorii și impozitul** (rd.8 ÷ rd.11), care se vor calcula conform prevederilor legale în vigoare.
- **Salariații care părăsesc unitatea beneficiind, conform prevederilor contractuale, de o indemnizație de neconcurență, plătită din fondul de salarii și/sau alte fonduri**, vor fi incluși în raportarea lunară astfel:
 - în **numărul mediu** (rd.14), pentru lunile în care primesc această indemnizație;
 - în **fondul de salarii și/sau alte fonduri**: sumele brute aferente indemnizației primite (rd.1), respectiv **contribuțiile sociale obligatorii și impozitul**, care se vor calcula conform prevederilor legale în vigoare (rd.8 ÷ rd.11).
- Modalitate de raportare a datelor exclusiv pentru unitățile școlare care completează în mod distinct chestionarul S1-lunar, pentru a fi centralizat la nivelul județului/Municipiului București, de către Inspectoratul Școlar: pentru cadrele didactice care își desfășoară activitatea în mai multe centre de învățământ, cu diferite fracțiuni de normă, dar care cumulativ îndeplinesc norma întregă,

raportarea se va face de către unitățile la care salariații își **declară funcția de bază, inclusiv cu fracțiunile de normă cumulate de la celelalte unități de învățământ** unde își mai desfășoară activitatea. Unitățile școlare la care cadrele didactice au fracțiuni de normă, dar nu au **declarată și funcția de bază, nu îi vor raporta** pe aceștia (raportarea fiind preluată și inclusă de unitatea unde își au funcția de bază).

- În cazul în care în unitatea X sunt angajați salariați cu contract de muncă, în timp parțial, dar care au **funcția de bază** în altă unitate Y, raportarea se va face astfel: (1) Unitatea X va raporta acești salariați în **numărul mediu** (rd.14), **proporțional cu timpul lucrat** în unitatea X. În **efectivul salariaților** (rd.12) nu vor fi incluși, deoarece **nu au funcția de bază** la unitatea X. (2) Unitatea Y va raporta acești salariați în **efectivul salariaților** (rd.12) și în **numărul mediu** (rd.14), **proporțional cu timpul lucrat** în unitatea Y.

- În cazul în care pentru luna de referință nu există fondurile necesare care să acopere în totalitate plata drepturilor salariale pentru salariații unității raportoare sau ai unei activități distincte a acesteia, pentru a obține indicatori statistici (număr de salariați, câștiguri salariale medii lunare și orare) cu **grad cât mai mare de acuratețe**, se va proceda astfel: (1) pentru luna curentă, salariații care au lucrat, dar **nu** au fost plătiți din lipsa de fonduri se vor raporta doar în rd. 12 „efectivul salariaților la sfârșitul lunii (exclusiv salariații cu contract de muncă/raport de serviciu suspendat)” și se va marca în Cap.DIF „Cauze ale diferențelor față de luna precedentă”, cauza 7 “Dificultăți financiare”. Pentru acești salariați nu se va mai raporta niciun alt indicator din chestionar; (2) pentru luna următoare, în care se vor primi fondurile și salariații vor fi plătiți pentru luna respectivă și retroactiv pentru luna anterioară, raportarea va include pe rd.1 întreaga sumă brută plătită din fondul de salarii și/sau alte fonduri (afereantă ambelor luni pentru care au fost plătiți), ceilalți indicatori fiind corespunzători doar lunii de referință pentru care se face raportarea. De asemenea, se va marca în Cap.DIF „Cauze ale diferențelor față de luna precedentă”, cauza 9 “Alte cauze” în care se va menționa motivul creșterii câștigului salarial urmare acordării drepturilor salariale pentru mai multe luni.

- Agențiile de plasare a forței de muncă (div. 78 CAEN Rev.2) **vor raporta datele** pentru salariații cu care acestea încheie direct contracte de muncă, **chiar dacă salariații își desfășoară activitatea propriu-zisă în cadrul altor unități economice**. Unitățile economice (exclusiv cele din div. 78 CAEN Rev.2) care își desfășoară activitatea propriu-zisă cu salariați al căror contract de muncă se încheie direct cu agențiile de plasare a forței de muncă (div. 78 CAEN Rev.2) **nu vor raporta datele pentru respectivii salariați**.

Cap. DIF „Cauze ale diferențelor (±) față de luna precedentă” se completează prin înscrierea semnului **X** în căsuța corespunzătoare cauzelor care au determinat diferențele față de luna precedentă. Pot fi înscrise una sau mai multe cauze.

Capitolul INV

Investițiile nete (noi) reprezintă **cheltuielile efectuate în perioada de referință¹** pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate **creării de noi mijloace fixe** (a căror valoare individuală să depășească 2500 lei conform H.G.276/2013 și să aibă o durată normată de serviciu mai mare de un an) pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor preluate cu plată de la alte unități (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare, descărcare etc.).

Indicatorul **INVESTIȚII include** următoarele elemente de structură:

- **Lucrările de construcții** reprezintă ansamblul lucrărilor prin care se realizează construcțiile noi, reconstruirea, dezvoltarea, modernizarea clădirilor cu destinație industrială, agricolă, de locuit precum și

¹ Cheltuielile efectuate în perioada de referință sunt plățile efectuate pentru investiții nete (noi) atât în curs de execuție cât și cele care sunt definitivate în anul de referință

spații pentru vânzare și depozitare, hoteluri, spitale, săli de spectacole, etc. Ele includ: instalațiile funcționale interioare, respectiv electrice pentru iluminat și forță, sanitare, de încălzit, de climatizare și ventilație; amenajarea și pregătirea terenurilor pentru construcții, forajele pentru alimentări cu apă; construcțiile metalice inclusiv montarea lor; fundațiile și postamentele pentru montajul utilajelor. În valoarea lucrărilor de construcții se cuprinde și valoarea lucrărilor de montaj a utilajelor tehnologice și funcționale cu întregul complex de operații prin care se realizează asamblarea și fixarea pe fundații precum și lucrările de instalare a conductelor industriale, lucrările de izolații, probele și rodajele mecanice.

- **Utilajele cu și fără montaj** reprezintă mașinile, echipamentele, liniile și instalațiile tehnologice care pot funcționa numai după montaj precum și cele care pot funcționa fără montaj, cum ar fi: mașini de birou, de scris, de contabilizat, calculatoare, aparate video, faxuri, frigider și alte aparate electrice și electrotehnice, case de bani, mașini de gătit.

- **Mijloacele de transport** sunt acele mijloace folosite pentru deplasarea în exteriorul și interiorul unității, cum ar fi: mijloace de transport rutier, naval (inclusiv platforme de foraj sau de exploatare), feroviar, aerian, precum și biciclete, motociclete, vehicule pentru invalizi, vehicule cu tracțiune manuală și animală. Nu sunt incluse benzile transportoare, elevatoarele etc.

- **Lucrările geologice și de foraj** cuprind cheltuielile făcute pentru identificarea de noi rezerve de substanțe minerale utile, promovarea rezervelor de substanțe utile în categorii superioare, obținerea datelor de proiectare a construcțiilor energetice, hidrotehnice, industriale, pentru determinarea structurii și compoziției solului, regimului de apă freatică pe terenurile unde urmează să fie amplasate obiectivele de investiții; forajul de exploatare, forajul de injecție.

- **Alte cheltuieli de investiții**, care includ:

° cheltuieli efectuate pentru: cumpărarea animalelor de muncă, de producție și reproducție; plantații de pomi, viță de vie, împăduriri;

° achiziționarea obiectelor de inventar gospodăresc de natura mijloacelor fixe (perdele, covoare, mobilier din lemn sau metal pentru birou și magazine etc.), a exponatelor muzeistice și pentru biblioteci;

° plata studiilor de cercetare și proiectare pentru obiective de investiții, comisionul băncilor pentru operațiuni efectuate în legătură cu investițiile, taxe notariale, vamale, de manipulare etc.

Nu sunt incluse în volumul investițiilor nete:

- valoarea terenurilor și a mijloacelor fixe din țară care au mai fost folosite (inclusiv cele din import care au mai fost înregistrate ca mijloace fixe la unități din țară);
- cumpărările de obiective în curs de execuție, respectiv lucrările geologice (se vor include în volumul de investiții doar sumele cheltuite cu obiectivele în curs de execuție după cumpărarea lor pentru continuarea procesului de investiții);
- valoarea aporturilor și sumele acordate în avans terților.